

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Corespondențele sunt a se adresa la
Redacția „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Episoare nefrancate se refuză. — Articulii nepublicați nu se inapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rândul cu litere garmon — și timbru de 30 cr.
pentru fiecare publicare.

Sibiul, 9 Decembrie.

Sunt peste două decenii, decând pretinde Ungaria a fi intrat în concertul statelor de cultură, și acest timp ar fi fost de ajuns, ca să pună la cale unele lucruri, ce tradează până la evidență, că nu sunt conform dorințelor cetățenilor și că nu corespund nici pe departe postulatelor de drept public.

În loc însă de reforme salutare, am văzut mai numai cărpituri, lucruri tot necomplete și am putea să dică făcute de ași pe mâne, cum a convenit celor dela putere, și de regulă tocmai de acestea nu pot avea trăinicie, și nu pot fi spre multămirea celei mai mari majorități a populației.

O atare cestiu este și cestiuarea lucrătorilor din fabrici. Asupra lor apăsa toate greutățile, fără a avea și ei cel puțin o dăină în septembrie, cum au toți creștinii de pe fața pământului, dina Duminecei, ca dina de odihnă.

Storsă până la meduva prin capitalisti, sunt osândiți să lucre, ca să sporească capitalul celor ce nici odată nu au destul, ca ei să nu aibă mai mult decât pânea de toate dilele, și și aceea de multe ori cu apă și sare.

In state, cum e Englîteră și Francia, lucrătorii și-au scut elupta poziții sociale, și-au scut elupta drepturi cetățenesci, iar în Belgia unde aceste stări de lucruri nu li se recunoscă, s'au pus oamenii în greve, și când au văzut, că nici grevele nu ajută nimică, și-au luat refugiu la forță și în urmă guvernul a trebuit să ia cauza lor în mână și să le acorde drepturi cetățenesci.

La noi lucrătorii încă nu au făcut nimică din aceste, sunt blândi și supuși stăpânilor lor, s'au pus însă și ei și au cerut dela legislativă ca să-i învesteze cu dreptul de alegători, și să se sisteneze lucrul de Duminecă, ca se aibă repaus.

Nu avem nimică comun cu principiile socialistilor, stăm tare de departe de ei, dar trebuie să constatăm, că lucrătorii din Ungaria au cerut puțin și și acel puțin până acum nu li s'a acordat.

Și noi înțelegem foarte bine ținuta stăpânilor de a le denega lucrătorilor dreptul electoral, pentru că acordat odată lucrătorilor, el trebuie acordat tuturor cetățenilor, și atunci ar putea ușor eșa la iiveală, că în Ungaria mai sunt și alte popoare, mai sunt și alții, cari doresc o egală îndreptățire.

Legea electorală din 1848 modificată după păr și sprâncene la 1874, ar investi cu dreptul de cetățeni pe câteva milioane de oameni, cari nu s'ar putea să ușor momi și corumpe cu promisiuni și

bani, ci poate, că s'ar găsi în massele acele destui oameni cu bărbătie și virtute de a face capet omnipotenții agentilor minciinoși, cari fac adevărată speculă din poziția lor ascunsă la spatele puterii, care îi ocrotesc și apăsă.

Interesul celor dela putere nu este așa de căstigător, ca să se manifeste voia liberă și nefalsificată a cetățenilor, căci numai așa ne putem explica, că în părțile ardeleni mai stă și așa censul cel mare față de cel mai mic din Ungaria proprie și ca să fie aceasta așa, se vor îngriji cei ce sunt chemați a speria pe guvern și pe factorii decișori cu dacoromânișmul și cu alte fantasmagorii, ca așa poporul român în marea lui majoritate să fie osândit a observa o ținută politică, pe care noi nu o aprobat, dar în fața căreia trebuie să ne supunem tocmai din cauza censului celui mare și excepțional, și să nu putem desvolta nici în municipii, nici în fundul regiunii nici o activitate, pentru ocrotirea intereselor noastre.

Am făcut în nenumărate rânduri apel la cei ce ar trebuia să vadă, că isvorul nemultămirei este de a se căuta în stările aceste excepționale, dar apelul acesta a găsit totdeauna urechi surde. Ni s'a disperat că lucrurile se vor schimba îndată ce vom fi dat dovezi pipabile despre patriotismul nostru. Ei bine, — dovezile sunt aici, români sunt oameni loiali și per eminentiam dinastici, caută pe căile cele mai onorabile a se înțelege și a da mâna cu cei dela putere, ca să putem trăi frățesce unii cu alții, dar până acum nu vedem nici un pas, din care am putea deduce, că se intenționează barem la îndrepătarea lucrurilor. „Et voluisse sat“ dicem noi, dar nici aceasta nu e dată să o vedem și așa nu se mai mire nimenea, dacă nimenea altul, decât sovinismul maghiar impinge pe români, ca să persevereze în ținută pasivă față de stat și legile ce se aduc, fără concursul lor. Dl ministrul președinte Tisza este mare bărbat de stat, este chiar și un diplomat dibaci, le vede toate și le pătrunde, oare să nu fi pătruns și în aceasta, că cauza nemultămirei românilor este de a se căuta în tractarea cea mașteră a lor față de alții. Nisice venetici de greci au fost în stare să scoată pe români din Brașov din biserică lor în numele legei, căci legea a fost de așa făcută, și tot în numele legei, români din Budapesta nu pot audă liturgie în limba lor, după cum dovedește cel mai nou rescript al ministrului de culte. Au multă răbdare români, și pacienza lor credem, că nu mai trebuie pusă la probă, afară că doar se intenționează cu totdeadinsul să se impingă la pași neso coti, ce înțelegiunea nu îl lasă nici odată ea să-i comită.

Dacă obligații sunt generale, și drepturile trebuie să fie generale, aşa esclamă cei dela „Egyetértés“ în primul lor din 15-a curentă, și noi nu avem să adaugem nimică la cele ce le dic ungurii de calibră greu. Subscriem și noi aceste și credem, că suntem îndrept, dacă dorim ca aceste frumoase principii să vadă lumina realității cu o oară mai în grabă, până ce să mai găsesc dintre oameni, cari să nu și fi perduți speranță, că în Ungaria încă trebuie să domnească dreptatea ca pretutindenea în lumea civilisată.

Revista politică.

Camera deputaților din Budapesta a luat spre scință proiectele de legi, votate și de casa magnaților, și anume proiectul referitor la indemnitatea, la prolongarea referințelor financiare cu Croația, la convenția vamală cu Svițera, și la răscumpărarea regalelor; ele vor fi prezentate Maj. Sale spre sanctiunare. Dintre toate aceste proiecte mai mult a dat de discutat în casa magnaților proiectul pentru răscumpărarea regalelor, căci toate celelalte proiecte de lege s'au primit fără nici o desbatere. La desbaterea proiectului pentru răscumpărarea regalelor, luând cuvântul conte Andrei Bethlen, a pledat pentru primirea lui; Paul Hunfalvy, neafănd argumentele și motivele ministrului de finanțe destul de plausibile și sulevând și interesele cetățenilor, s'a declarat contra primirei lui. A rămas însă cu votul seu singur, după ce membrul Dr. Iosif Gall și ministrul președinte Tisza a pledat pentru primirea proiectului.

In parlamentul din Viena s'a primit proiectul pentru armată cu puține și neînsemnante modificări, pe când în dieta din Budapesta încă nici nu s'au inceput discuțiile asupra lui.

Din per tractările acestui proiect mai remarcabilă este vorbirea deput. Dumreich, care vorbind la §-ul 64 despre concesiunile de călătorii, a arătat practicabilitatea lor. In aceasta direcție adeca legătura austriacă se deosebesc esențial de legea ungurească. Pe când proiectul de lege unguresc despre armată la art. de lege 50 din 1879, hotărășe că rineri nu li iertă a emigră înainte de a ajunge etatea de 17 ani, austriaci sunt cu totul contrari acestei dispoziții. Cestionatul deputat a arătat folosul mari, ce se trag din aceste călătorii, căci tinerii văd piețe străine, obiceiuri, studiază diferențiale raportări și întorcându-se, numai folos aducă și contribue la prosperitatea ei într-un grad cu mult mai mare. Chiar și Germania, statul par excellence militar, încă opresce a face călătorii nu

FOITA.

Documente pentru limbă și istorie.

Tagebuch

über die bischöflichen Berathungen in Wien.
(Urmare).

41. Um 5 Uhr wurde die Verlesung fortgesetzt und bis zu Ende des Elaborats geführt unter mehreren Bemerkungen, die jedoch zu keiner Umänderung des Elaborats führten, da dies den Vorsitzer in der Einreichung der Anträge aufgehalten hätte. Hierauf wurde die Verlesung eines zweiten Elaborats über die Dotations des Klerus in Angriff genommen. Dieses Elaborat ist vom verstorbenen Bischof Zsivkovics verfasst, und vom Patriarchen mit Benützung der vom Siebenbürgen Bischof auf Verlangen des Verfassers gemachten Randglossen umgearbeitet worden. Den Siebenbürgen zwangen Kopfschmerzen die Sitzung früher zu verlassen. Die Verlesung wurde bis 9 Uhr Abends fortgesetzt, und dann auf den folgenden Tag verschoben.

42. Auf den 10-ten Mai war Sitzung angesagt, in welcher jedoch die Bischöfe von Dalmatien und

Siebenbürgen nicht gingen, weil sie in den Sitzungen der letzten Tage die Wahrnehmung gemacht haben, dass der Patriarch sich ausser dem Rayon der bischöflichen Berathungen mit zwei Bischöfen über den Inhalt der Operate berathschlägt, und einverständigt hat, und dass die übrigen Bischöfe zur Sitzung bloss deshalb geladen werden, damit sie sich über die Annahme oder Nichtannahme der vom Patriarchen und seinen zwei Anhängern einseitig zu Stande gebrachten Operate auszusprechen. — Die Bischöfe von Dalmatien und Siebenbürgen also von der Ueberzeugung durchdrungen, dass ihre Berufung zu den Konferenzen nicht deshalb geschehen sei, um die vom Vorsitzer zur Verlesung gebrachten Operate einfach gutzuheissen, oder zu verwerfen, sondern um an den zu Stande kommenden Anträgen nach Massgabe ihres Wirkungskreises theilzunehmen, — haben sich in Ansehung dessen, dass sie der Patriarch durch die Art und Weise, in welcher die Konferenzen abgehalten werden, in eine rein passive Rolle einzwinge, genötigt gesehen, auf die fernere Theilnahme an derlei Sitzungen Vericht zu leisten. Vom Patriarchen schriftlich befragt über die Ursache ihres Ausbleibens von der Sitzung, gaben diese zwei Bischöfe eine im Sinne des Vorgesagten verfasste Antwort, und fügten noch bei, dass sie die Anträge, welche der hohen Regierung unterbreitet werden, als massgebend für die gesammte orientalische Kirche in

Oesterreich nicht anerkannt werden, in so weit sie ihnen bekannt sind, weder den Kirchen-Satzungen, noch den Bedürfnissen der Kirche gehörige Rechnung zu tragen geeignet sind.

43. Am 15-ten Mai Nro 114 unterliess der Siebenbürgen nicht, dem hohen Kultus-Ministerium auf hochdessen Auftrag von 26-ten April über den Erfolg der bis 15-ten Mai abgehaltenen Berathungen zu berichten und seine Bitte um die Bewilligung zur Rückkehr in seine Diöcese zu erneuern.

44. Am 17-ten Mai berief der Patriarch den Dalmatiner Bischof zu sich und forderte ihn auf, die vom Patriarchen ausgearbeiteten Anträge mit zuunterfertigen, worauf der Dalmatiner antwortete, dass er diese Anträge nicht unterfertigen könne, da sie gegen die Kirchen-Kanone, und die Kirchenpraxis wären. Der Patriarch erneuerte nun seine Aufforderung mit dem Beifügen, dass das, was er unterschreibt, auch der Dalmatiner mitunterzeichnen könne, dieser aber entgegnete kurz, dass er bei seinen Ansichten verbleibe.

45. Am 8-ten Juni als den Pfingst-Sonntage soll der Patriarch seine Anträge in Gemeinschaft mit den Bischöfen von Bukovina, Karlstadt und Pakraz den hohen Kultus-Ministerium unterlegt haben.

(Va urma.)

mai pe tinerii obligați la armată dela 17—25 ani. Austriaci au mers însă prea departe cu măsurile lor exceptionale în acest respect.

De cătă timp presa germană e foarte vehementă contra împrumutului rusesc și se ridică adeseori chiar cu articuli provocatori la adresa Rusiei. De altă parte „Köln. Ztg“ aduce un atac oficios contra ambasadorului englez la Petersburg, Morier, carele în cercurile inimice germanilor e o persoană foarte iubită și care în genere a observat o poziție ostilă germanilor. Morier, după cum s'a constatat în procesul lui Geffken, — a fost cel dintâi, carele ca neguțători engles în Darmstadt a adus în anul 1870 veste de peste Londra la Paris mareșalului Bazaine, că armata germană a trecut rîul Mosel. În același timp „Nordd. Allgm. Ztg.“ în un articol aspru combat scirile, ce le au adus foile germane, cu privire la schimbările esențiale în personalul superior al armatei germane.

„Figaro“ din Paris vorbesce despre un circulațiu al ministrului italian Crispi, în care se atrage atenția diplomației italiane asupra congreselor catolice, ce se vor ține în toate țările, în cari s'ar lucra pentru restituirea puterii lumii a papei. Pe când ministrul atrage atenția asupra acestui lucru important, recercă pe agenții sei a declara puterilor străine, că Italia voește să respecte lega de garanță, nu poate suferi însă aducerea la ordinea dilei a unei astfelii de cestiuni. Ministrul Crispi voește totdeauna să afle, ce fel de legături ar exista între papa și curțile străine la o eventuală depărțare a papei din Roma!

Corespondențe particulare ale „Telegrafului Român.“

Hodac, 4 Decembrie, 1888. Din multe părți se ridică plângeri, că stăm rău cu scoalele, dar mai rău nu vor fi stând nici într-o parte, că în comuna noastră, deși de aici până acum nu s'a audit în public nici o voce. În această comună sunt două scoale confesionale, una gr. orient. și una gr. cat., care ambele stau de o potrivă rău. Ignoranța poporului față de scoala ar fi și ea una din cauzele stării anormale, pentru că nu și trimit copiii regulat la scoala, dar pe lângă aceasta e și aceea, că nu pot frecuenta scoala fiindcă odaia, în care se ține instrucția este mică și scundă.

Ce e drept s'au făcut pașii de lipsă spre a se ridică un edificiu scolaru corăspunzător. Și au fost mari greutăți începători, dar acelea, au trecut și cu toate acestea, acum după trei ani de dile, suntem tot acolo de unde am început.

S'au făcut cărămidă cu mari spese. Aceleia se strică, vădând cu ochii, espuse fiind de doi ani plorilor și altor neajunsuri.

Teren pentru edificare nu avem în loc acomodat, pentru tăierea lemnelor trebuincioase la clădire nu s'a cerut încă concesiune dela locurile competente, peatră nu este adunată; și cu toate acestea la primăvară trebuie, să ne apucăm de edificarea scoalei, fiindcă în cea vechie nu este iertat să se mai înțină instrucția și în alt an.

Preotul, care ar trebui să fie sufletul întreprinderii, precum se arăta la început, s'a dat cu totul altor lucrări, lăsând afacerea scoalei să stea baltă. Sântia sa are să umble în procese cu oamenii, în urma geșefurilor, ce le poartă. Cu deosebire de un an încoace nu e licitație, arândă, și cu deosebire furnisarea lemnelor de foc, unde preotul nostru să nu fie în frunte; și cu atari geșefuri de o parte și perde vađa înaintea poporenilor, ear de altă parte nu poate da cuvenita atenție afa cerei scolare.

Purcedând parochul nostru din principiul materialist, că numai avea poate ridică pe om înaintea lumei, să nisuește mai mult numai după aceea și ceară a ajunge la ea chiar și prin asociare cu jidani.

Am aflat necesariu, dle redactor, a ieși cu aceasta afacere în publicitate, pentru că ar fi bine să nu se trăgăneze lucrul, ci cu tot adinsul să stea de el cei care sunt chemați primo loco pentru aceasta, mai lăsând întreprinderile și procesele cu poporenii, băremi până se va isprăvi cu ridicarea scoalei*).

N.

Familia și scoala în educație.

(Urmare.)

Crescând pruncul cu anul al 6-lea sau mai târziu, când este mai simțitoriu față de impresiunile din afară, iese de sub grăjia familiei, și intră în scoală, adeocă începe a influența un alt factor asupra dezvoltării lui. De aceea să nu ne

*) Nu vrem ca să suprimăm tendințele de a da o îndreptare lucrurilor noastre bisericesci, pentru aceea dăm loc acestei corespondențe, dar noi aflăm, că ar fi mai corect și doar și mai prudent, ca sanarea răului să se cerce mai întâi la autoritățile noastre bisericesci competente.

Red.

mirăm, dacă întrevin adeseori schimbări în internul pruncilor, și dacă unii se abat dela modul de viață întărit în familie. Modul de a cugeta, de a simți și de a lucra cum ne-am întărit în familie, suferă schimbări.

Din aceasta cauză în general se poate dire și cu dreptul că: familia preste tot determină modul de viață al pruncului, față cu lumea din afară.

Dacă căutăm acum după influență educativă, ce are scoala asupra pruncului, putem constata, că influența acesteia este mai mică ca a familiei.

Primo loc: scoala nu este o instituție menită dela natură însăși, spre a educa pruncul. Ea — scoala — și începe influența sa educativă atunci, când familia nu mai poate lăsa asupra ei desvoltarea intelectuală a pruncului, când viața spirituală intelectuală a pruncului trebuie condusă după anumite principii și metode, ca pruncul să se poată dezvolta omnilateral. Ei dar nu înțează influența educativă a familiei cu intrarea pruncului în scoală, ci ea se continuă și mai departe. De aceea scoala se privesc numai ca un factor ajutătoriu în educație.

Scoala primește pruncul în un timp, când familia a pus baza, și a influențat deja asupra moralului pruncului, precum și a desvoltării caracterului lui. De aici înainte scoala trebuie să areze încât ea este și institut de educație, nu numai de instrucție. Ea trebuie să cerceteze, dacă poate continua cu educația pe basele puse în familie, și dacă aceea basă este de adoptat, eară dacă baza e reală, dacă răul este încubat în prunc încă din sinul familiei, atunci ea are datoria de a îndrepta ce e fals, și a stării cu totul ce e real. Ocupația din urmă este foarte dificilă, și cu greu poate un învățător ajunge rezultate bune, cu deosebire atunci, când familia dă pruncului numai exemple reale, și când modul de viață este cu totul greșit. Câtă greutate nu întâmpinăm cu pruncii, care mint, se bat, înjură, fură etc. în scoală, fiindcă așa au fost dedați în familie.

Resultatele aici sunt foarte problematice. Chiar de aceea putem susține că: „scoala arareori numai are o influență educativă hotărâtă asupra pruncului, și prin urmare numai arareori poate da o direcție marcată pruncului; din contră putem formula următoarea maxime: „Scoala, în ce privește educație, totdeauna are sau numai să continue pe basele puse în familie, sau apoi să lupte cu răul provenit din familie, să-l stări pească totalmente.“

Spre a putea judeca mai bine, ce diferență este între aceea ce prestă familia, și între aceea ce poate presta scoala în ce privește educație, — trebuie să vedem mai întâi raportul, ce există între prunc și familie de o parte; și între prunc și învățător de altă parte. — Cât pot să influențeze părinții, și cât scoala, atât de la basele, pe care e stabilit acel raport. Și care e oare raportul între prunc și părinți? Aceasta se va vedea.

Basa familiei creștine e căsătoria. Basa căsătoriei este iubirea curată între bărbat și muieră. Aceasta iubire sănătoasă legătură între bărbat și muieră în mod durabil. Prunci sunt un fruct al căsătoriei, și familia creștină îi privesc ca „un dar dela Dumnezeu“. Raportul între părinți și copii încă nu poate avea altă bază, decât iubirea.

Părinții nu pot face altă faptă mai nobilă, decât ca să grigească pentru desvoltarea dispozițiunilor și puterilor fizice și spirituale ale pruncilor. Numai pruncii, îngrijiti astfel își vor putea împlini chemarea lor pe pămînt în un mod demn și plăcut lui Dumnezeu. Chiar de aceea, crescerea pruncilor să impună ca o datorie sănătoasă părinților.

Aceasta datorie provine singură numai din iubirea, ce au părinții față de prunc, și ei să facă de bunăvoie responsabilitate pentru crescerea pruncilor. Dacă iubirea sănătoasă raportul între părinți, între bărbat și muieră, tot astfel iubirea sănătoasă raportul între părinți și prunc. O basă mai sigură și mai nobilă nici nu poate să aibă raportul dintre părinți și prunc.

Iubirea ne înțeamnă ca să facem totul pentru persoana iubită, fără a mai căuta la vre-un interes sau contraserviț.

Iubirea ne înțeamnă ca prin perseveranță, prin mii de obstacole să trecem, să le învingem și să aflăm mijloacele, prin cari putem satisface datorințelor noastre față de prunc. Ce nu face un părinte pentru prunc? El își pune adesea în joc și existența sa. De aceea nimeni nu va putea nega, că familia stă în un raport cu mult mai intim față de prunc și prunc.

Iubirea ne înțeamnă ca prin perseveranță, prin mii de obstacole să trecem, să le învingem și să aflăm mijloacele, prin cari putem satisface datorințelor noastre față de prunc. Ce nu face un părinte pentru prunc? El își pune adesea în joc și existența sa. De aceea nimeni nu va putea nega, că familia stă în un raport cu mult mai intim față de prunc și prunc.

Dar să vedem acum pe ce se basează raportul dintre învățător și elev? Dela învățător se pretinde a fi față de elev: „uman, pururea închinat a face tot ce e bine pentru prunc, și drept.“ — Eară dela elev se recere față de învățător: „să fie cu supunere, și cu respect față de legi.“ Aceste sunt basele raportului dintre învățător și elevi. Cu cât raportul între învățător și elevi va deveni mai intim, și cu cât el se va apropia de raportul între părinți și prunc, cu atât scoala va avea mai mare influență educativă asupra pruncilor. Pestalozzi a remas ne ajuns, și model în istoria pedagogiei, pentru iubirea nemăsurată față de elevi. — Pentru că el a scut să stabilească un raport între el și elevii săi, cum este raportul între părinți și săi.

Pentru a se putea stabili un raport destul de intim între elevi și învățători, pentru că scoala să-și poată împlini misiunea sa educativă în timpurile noastre se pretinde dela învățători să aibă cunoștințe psihologice și antropologice fundamentale; pentru că numai așa va sci cum să se dezvolte dispozițiunile fizice și psihice ale elevului.

Va mai trece, ce e drept mult timp, până când și în scoala română vom vedea numai oameni, cari se corespund acestei pretensiuni.

Aici însă se ivesce întrebarea — și pe dreptul că: ce cunoștințe antropologice și psihologice posede familia, și totuși ea să educe pruncii în cele mai multe casuri, mai bună ca scoala, a cărei reprezentanți au cunoștințe antropologice și psihologice fundamentale. Cum să ne putem explica acest fapt, carele prin mii de exemple se poate constata? Aceasta se poate explica numai prin dispoziția naturală, ce o au părinții pentru educație. Și dacă părinții au numai puțin bun simț, puțină cultură și tact, ei totdeauna află ceea-ce e mai bun și mai util pentru prunc; pe când învățătorilor aceste nu le succede pe lângă toate cunoștințele lor.

De aici putem deduce, că iubirea părintească în educație produce atari rezultate, cari nu se pot aștepta dela cei ce posedă numai cunoștințe educaționale.

Familia, chiar și din punct de vedere pedagogic mai are un avantaj față de scoala — în ce privește educație. Este un principiu stăverit în pedagogie că: educația este fie individuală, adică educatorul să se acomodeze după individualitatea elevului său, după însușirile lui fizice și psihice. O procedură corespunzătoare deci va putea avea loc numai atunci, când vom cunoaște acurat natura elevului. Aceasta se poate realiza numai în un timp mai îndelungat, și pe baza unor observări continue. Ei dară! Scoala nu cunoaște sau de loc, sau numai puțin, desvoltarea elevului, ce o are când intră în scoala. Chiar și după ce intră pruncul în scoala, numai în o parte a dilei învățătorul se ocupă de elevi, și și acum de un număr adesea prea mare. Din contră familia se ocupă numai cu un prunc sau cu puțini deodată, și poate observa toate fazele vieții pruncului. Pruncul în familie lucră negenat, și prin aceasta să ocasiune părinților a-i cunoaște întreaga sa fire; în scoala pruncul se genează a lucra, sau apoi de frică, sau că nu are ocazie să se manifeste, ceea-ce simte, și voește să facă, și astfel învățătorul nu și poate face cu atâtă acuratețe observările sale, sau și dacă și face observările, acele pot să fie despre fapte separate. Pentru aceea este lucru greu a cunoaște întreg naturelul fiecărui elev, și după acela al tracta.

(Va urma.)

Convocare.

Pregătind subscrisul comitet proiectul de „statute a reuniunii femeilor române din Cluj și jur“, prin aceasta avem onoare să invita la adunarea generală pe toate doamnele și domnișoarele române din Cluj și jur pe a treia zi de Crăciun (8 Ian. st. n.) la 3 ore dimineață în casina română din Cluj, Strada cărbunilor Nr. 6.

Obiectul consultării va fi: Votarea definitivă a statutelor.

Din ședința Comitetului provizoriu ținută în 8 Decembrie 1888.

Anna Papp Lemeny,
presidentă inter.

B. Podoabă,
secret. int.

Varietăți.

* Maj. Sa monarhul a predat în numele său și al Maj. Sale reginei 5000 fl. primariului Uhl din Viena, spre a se cumpăra lemne de foc pentru săracii vienezii.

* Răspunsul regelui României la adresa biroului comisiunii senatori, care i-a fost prezentată Duminecă:

„Primesc cu cea mai viuă placere adresa Senatului și sunt foarte simțitor la asigurările de dragoste și credință ce d-voastră, Mi exprimăți, în termeni așa de călduroși, în numele acestui înalt corp.

„Cu o adevărată satisfacție constată că guvernul Meu se poate rădăca pe sprijinul luminat al Senatului, care promite să ocupe cu cea mai mare băgare de seamă de proiectele de legi menite a îmbunătăți diteritele ramuri ale administrației statului și a deslega cestuiile a căror rezolvare țeară o așteptă cu nerăbdare. Sper că d-voastră veți găsi în aceafrăjă activitate pentru binele obștesc un teren comun de înțelegere și veți contribui astfel la lătirea spiritului de cordie, atât de dorită, pentru o lucrare roditoare.

„Sunt încredințat că ne vom întâlni totdeauna în același simțemant de devotament către patrie, spre a sevărși împreună opera de consolidare și de întărire la care suntem chemați a conlucra.

„Ve mulțămesc încă odată atât în numele meu și în numele reginei, de simțemantele de iubire ce ne exprimăți, și ne unim cu dvoastră în toate urările pentru fericirea scumpei noastre României.

* (Denumire de oficiantă în comitatul Hunedoara.) Comitele suprem al comitatului Hunedoara a numit pe pretorul cerc. Orăștiei Iuliu Capza de pretor suprem al cercului Jiu, pe Aurel Isecuț, pretor în cercul Orăștiei, iar pre George Mara, pretor în cercul Hațegului.

* (O epistolă a împărătesei din Rusia.) Tarevna a scris mamei sale, reginei din Danemarca, o epistolă de tot sentimentală despre înfricoșatul desastru de pe linia ferată, întemplat la Borki. Ea scrie într-un ton de tot linișcitoriu fără însă a rețacă frica și groaza, ce li-o a caudat întemplantarea. Ea povestescă, că nici acum nu scie, cum a scăpat din cupeu. Să vădut numai deodată afară și prima sa gândire să așteptă la împăratul și spre spaimă ei nu lăpută nicării astăzi; în cele din urmă după câteva minute înfricoșatoare îl vădu, cum se tăria pe mâni și pe picioare de sub vagonul stărimat. În acel moment copii sei încă se iviră de sub vagoanele răsturnate, ei sărără și o imbrățișă, esclamând, că nimică nu li să așteptă. Din cauza esunărilor umblă prin apă aproape până la genunchi, și lacrimile în ochi privău la scena sfâșietoare. Împărătesa mai scrie, că în suita său aflat mulți morți și mulți răniți. Cu deosebită durere îi anunță mamei sale moartea unui servitoru iubit, scriind: Intre cei morți se află și mult iubitul meu servitoru, și anume păunașul, pe care lăpută în jurul meu, la ultima mea petrecere în Copenhaga. — Despre loviturile primite la delairarea trenului împărătesa se exprimă astfel: Urme de lovitură mai avem încă și acum pe trup în formă de pete negre și vinete, dar nu sunt îngrigitoare!

* (Alegere.) În ședința de Mercuri a reprezentanților orașenesci au fost aleși: de al doilea medic primari la spitalul Francisc Iosif Dr. Stefan de Hanneheim, iar medici secundari: Dr. Carl Gundhardt și Dr. Arthur de Sachsenheim.

* Contele **Leo Thun**, fost ministru de culte și instrucție publică 11 ani, pe timpul absolutismului, a răposat în Viena la 18 i. c. Să născut la 1811 și încă din tinerețe să a dedicat serviciului public de stat. În anul 1848 a fost șeful rural al Boemiei și în 1849 a fost numit ministru de culte și instrucție publică în Viena. În aceasta calitate a lucrat mult pentru crearea concordatului. În ceea ce privește special pe noi români gr. or. ne sunt binecunoscute conflictele, ce le-a avut răposatul archiepiscop și metropolit Șaguna cu dênsul, căci și el, ca alți mulți, era mare inimic al religiunii noastre. La 1860 retrăgându-se din cabinet i se conferă ordul Leopold și totdeodată fu numit consilier imperial. Mai târziu fu numit membru în casa magnaților. Morbul seu a fost repentin. Înăcă în Vinerea trecută a fost în audiență la Maj. Sadar curând după aceea să bolnăvătă.

* (Procesul generalului Anghelescu.) Procesul generalului Anghelescu, fost ministru, și acusat pentru mituire, să termină Mercuri, și după șepte oare de consultare înalta Curte de casăție lăsă condamnat la 3 luni închisoare, 5000 franci amendă, 30,000 franci despăgușire, și la perderea tuturor drepturilor politice.

* (Tîrgul de vite în Poiana Sibiului.) În urma unui emis al ministrului de agricultură, comerț și industrie se va înțelege tîrg de vite esclusiv către două qile înaintea tîrgurilor de țeară dela 13 Iuliu și 21 Septembrie.

* (Tarif nou pe calea ferată). Circulă ideea despre o schimbare radicală cu privire la plata, ce au se o dea cei ce călătoresc pe tren. În locul tarifului de până acum se vor introduce prețuri unitare așa, că pe toate liniile statului vor exista numai două feluri de prețuri, și anume unul pentru o depărtare mai mică și altul pentru o depărtare mai mare. Bunăoară pentru distanță din Brașov ori din Semlin până la Budapesta ai plăti ca și cum ai călători numai dela Brașov la Cluj ori la Oradea mare. Prețul se pare a fi foarte redus astfel, că pentru distanță numită a-i plăti cel mult 2–3 fl; iar pentru distanțele mai mici 1 fl, socotit pe clasa a II-a, căci pe a III-a e și mai mic. Cu privire la bagajul său va plăti pentru fiecare bucătă 50 cr., și greutatea scutită nu va mai exista. Planul de reformă e după sistemul de porto la scrisori.

* (Postală.) Direcționea postală telegrafică din Sibiu a deschis concurs pentru ocuparea postului de magistru postal în Imeci (cott. Treiscaunelor), care pe lângă depunerea cauțiunii de 100 fl. e imprenat cu o remunerare preste tot de 232 fl. Cererile să se înainteze în decurs de 2 săptămâni.

* (Viață lungă.) De câteva timp foile din România înregistrează casuri dese de moarte ale persoanelor care au trăit peste 100 de ani. Acum se semnalizează că în ziua de 14 Noiembrie a început din viață femeia Safta Dumitru Negrean, din comuna Măgura, județul Vlașca în vîrstă de 120 de ani.

* Atragem atenționarea celor pe cari i poate privi asupra inseratului pentru ocuparea postului de paroch gr. or. în Miskolc.

Bibliografie.

"Româneche Revue". XII Heft. IV Jahrgang. Resicza Decembrie 1888. Inhalt: "Einiges über den

gang und die Entwicklung der theologischen und clericalen Cultur in der Bucovina." Von Isidor Ritter v. Onciu, Deutsch v. Const. Morariu. — "Die româneche Tronrede". — "Der Pressprocess der Româniischen Revue". — "Breitschulter und Dürcherz" Româniisches Märchen Deutsch v. P. Brostean. — "Bin Române (gedicht)" — "Glück und Verstand" Român. Märchen deutsch v. B. F. Kaurek. — "Rundschau" (Zur Lage der nichtmagy. Abgeordneten im ung. Parlamente. Der Pressprocess gegen General Traian Doda. Ein neues Buch von L. Mocsáry. "Die Prestfreiheit in Ungarn". — "Zum Jahreswechsel". — "Inserate."

— "Candela" Foia bisericăescă-literară. Anul VII Nr. 12 din 1 Decembrie 1888 a apărut cu următorul cuprins: "Istoria catechumenatului creștin." — Omiliile săntului Ioan Chisostom la epistola către romani. — "Predică pentru diaconul Nicolae." — "Cuvînt ținut la sănătirea unuicimierii nou." — "Cronică."

— "George Lazar" revistă pentru educație și instrucție. Anul II. Nr. 8 pro Novembre, 1888 a apărut cu următorul sumar: S. M. Haliti: "Teoria și practica pedagogică în scoalele normale." — "Lipsa scoalelor de aplicație." — Gh. Const. Rim. "Seraul și domnii români." — Gh. Ghibănescu: "Gramatica limbei române de Stefan Neagoe (Critică)." — Popescu și Crăinicean: "Scoala mică rurală și învățătoarele." — I. Negruț: "Cântece populare." — "Buletin pedagogic." — "Notițe bibliografice."

Cuvîntare

rostită la groapa decedelei Sofia David, elevă a scoalei civile de fete a "Asociației transilvane" etc.

Jalnici ascultători!

Din crinul palid ce cade, moare,
Alt crin răsare viu pre pămînt.
Tu copiliță ai murit floare
Șai sburat anger de pe mormînt.
V. Alecsandri.

Da! triste ascultători, a murit floare și încă a murit una din cele mai prețioase flori, care aveau să compună cununa viitoare a junelor române. Cruda și nemiloasa moarte o răpi din mijlocul nostru tocmai acum, când așteptam să ne mândrim în față cu o generație aleasă de femei, crescute în spiritul și la inima poporului român.

Ne cuprinde un fior rece, când ne gândim: câte speranțe și câte ilușiuni s-au îngropat în mormînt cu aceasta gingeșă și drăgălașă finită. Ni se sfătuiește inima de durere, când ne aducem aminte cu câtă prezență de spirit scia ea să pășească în toate referințele vieții: în scoală și afară de scoală, în mijlocul colegelor și a necolegelor; în societatea cunoșuților și a necunoșuților.

Spiritul ei cel destupt, ținuta ei deamnă și nobilă îi asigurau dela prima vedere simpatiile tuturor. Sunt vîi încă în conștiința multor dintre jalnicii ascultători impresiunile puternice, ce le-a lăsat în inima lor, purtarea acestei finite, acum pentru totdeauna perdute.

Nu s-au sters și nici nu se vor sterge vreodată din memoria tuturor profesorilor ei răspunsurile adeseori uimitoare, ce le află spiritul ei atât de profund cugetătoriu. Talentul ei deosebit a surprins pe toți căroră le-a fost dat să petreacă cu dênsa, și adeseori le-a dat ocazie acestora să se întrețină cu multă placere asupra manifestațiunilor spiritului ei. Ori și ce observare făcută atât în timpul de studiu, cât și afară de studiu, ne facea se înțelegem, că întrînsa este ascunsă o puternică schințe dumnelească și ne silia se o privim ca pe una din cele dintâi, care vor fi fata și mândria institutului nostru.

Cu dênsa deodată să a facut începutul scoalei civile de fete a "Asociației", și între cele dintâi ea a fost prima, care a răspuns la vocea chemătoare a On. comitet a Asociației și a onoratei direcționiști scolari. Dar durere! ea n'a fost chemată, ca împreună cu colegele sale, cu cari deodată a început, să și ducă până în sfîrșit lucrarea începută și împreună cu acestea să servească ca tot atâtea sentinile puse în diferite colțuri și vître românesci.

Acele mari speranțe, pe cari și le-a pus naționala în ficele crescute de scoala "Asociației", eatăle amară stirbite prin perderea neuitării noastre Sofia. Este mare perderea causată prin moartea acesteia, este amară lovitura, ce o simțesc în inima lor toți căci o au cunoscut. Este nedescriptibilă durerea părintelui, fraților și a surorilor ei, a profesorilor și a colegelor.

Dar ah! de ce oare să vă mai înegresc eu înima și de altcum destul de negrită prin veste morții repente? Soarele abia de patru ori ne-a suris cu a sa lumină, de când o vedeam încă schimbând cuvinte dulci cu iubitele sale amice. Abia câteva qile s-au strecut în noianul vecinie, de când o vedeam, cum să intrecea cu colegele sale, intru și

căștiga cunoșințe și învățări folosite. Si eată-o deodată perduță! cum dice poetul:

Cel ce-a fost odată ștersu-să din lume,
Ca un fulger iute ca un val de spume.

Alecsandri.

Întocmai după cum roua dimineței dispare la razele ardetoare a soarelui, așa să stîns vîeața crudă acestei floricele, mai iute decât ar fi sosit timpul, ca să impodobească grădina națiunei române. A fost de ajuns o singură suflare aspră a vîntului, ca tocmai pre dênsa, despre care se credea, că va fi în stare să înfrunte chiar și neajunsuri mai grele ale vieții omenesci, să o perdem dintre floricele mici noastre grădinute.

Este nemiloasă soartea, ea nu caută și lovescă tocmai acolo, unde durerea se simțește mai adênc, ea alege și culege tot ce e mai scump, mai prețios și mai iubit, și duce cu sine în mormîntul vecinic.

Așa te duci și tu acum o suflete nobil! pe plaiul nemurirei, despărțindu-te pentru totdeauna de aceia, cari atât de mult te iubiau; tu te deslipesci dela sinul iubitului teu tată, frații și surorii, lăsându-le o mare măngăere, măngăerea de a-les fi procurat numai bucuria, în tot timpul vieții tale, de a le fi făcut numai onoare pe tot locul pe unde ai umblat. Tu te duci, ear bunu-ți nume, încă mult timp va alina suferințele neconsolatului tată, frații și surorii.

Tu părăsești pe iubitele tale colege, în mijlocul căroră te simțai atât de fericită și le lași neconsolate, prin moartea și neașteptată. O! de a putea cel puțin un moment să te deschizi ochii și se privesci fețele triste a amicelor și a tuturor cunoștelor tale; de a-i putea tu să pricepi cât de mare este jalea familiei, din care făcu-și parte, atunci numai te-ai convinge, cât de puternică a fost legătura simțimintelor voastre, atât de repede curmată. Atunci ai audi într-o voce, strigându-ți-să: Dormi în pace suflet îngeresc și fi încredințat, că dilele și momentele pline de suveniri plăcute, pe cari le-am gustat împreună, vor ramâne în veci neșterse din inima noastră. Atunci ai audi, cum toți și strigă cu potul, în a cărui regiună cerești, prea adeseori și-a plăcut spiritul uitău să se avânte:

Cât vom fi încă purtați prin lume
De valul vieții, de al sorții vînt,
Vom săptă jalnic dragul teu nume,
Ca un Adio la al teu mormînt.

Alecsandri.

Sibiu, 19 Decembrie, 1888.

Dr. Petru Span.

Listă

contribuirilor generale la înființarea fondului general metropolitan în a. 1880.

(Urmară.)

XXXI. Protopresitarul Turdei inferioare.

Cu discul: Agriș 1 fl. și Cucerdea 33 cr. — Suma 1 fl. 33 cr.

Prin colectă dela particulari: Agârbiciu 20 fl. 34 cr., Agriș 12 fl. 53 cr., Călan 1 fl., Cârcedea 4 fl. 26 cr., Ceagzu 9 fl. 10 cr., Cristiș 9 fl. 86 cr., Cucerdea 3 fl. 93 cr., Feldioara 1 fl. 50 cr., Frata 1 fl. 60 cr., Hărastăș 10 fl., Hidiș 12 fl., Maieru 8 fl., Mociu 11 fl., M. Ludoș 3 fl., Mureș-Cheța 1 fl. 76 cr., Sân-Mihaiu 6 fl. 50 cr., Soatul infer. 1 fl. 50 cr., Supurul de câmpie 1 fl. 10 cr., Turda 6 fl. 30 cr., Vaidasig 4 fl. 25 cr. — Suma 112 fl. 13 cr.

Din lada bisericiei: Agriș 9 fl., Cristiș 5 fl., Hărastăș 10 fl., Mociu 5 fl., M. Ludoș 3 fl., Sân-Mihaiu 3 fl. 90 cr., Soatul infer. 3 fl. 90 cr. — Suma 39 fl. 80 cr.

XXXII. Protopresitarul Turdei super.

Cu discul: Deda 1 fl. 52 cr., Dumbrava 16 cr., Filea 37 cr., Idicel cu filia M. Mort 3 fl. 45 cr., Potoc 2 fl., Rostoșnea cu filia Poleț 1 fl. 67 cr., Toplița-română 2 fl. — Suma 11 fl. 23 cr.

Prin colectă dela particulari: M. Cuieșd 2 fl. 20 cr., Deda 18 fl. 50 cr., Dumbrava 2 fl. 78 cr., Filea 2 fl. 40 cr., Hodac 5 fl., Ibănesci 1 fl. 40 cr., Idicel cu fil. M. Mort 30 fl. 35 cr., Jabeniu cu filia Sân-Martin 11 fl., Luieriu cu filia Seciu 2 fl. 11 cr., Măieru cu filia Disnaieu 8 fl. 90 cr., Meșterhaza 2 fl. 56 cr., Nadășa-română 2 fl., Potoc 3 fl. 70 cr., Rostoșnea cu filia Poleț 7 fl. 33 cr., Rîpa infer. 7 fl., Rîpa superioară 13 fl., Săcal de pădure 5 fl. 6 cr., Toplița-română 5 fl. 60 cr. — Suma 125 fl. 43 cr.

Din lada bisericiei: Hodac 5 fl., Ibănesci 40 cr., Idicel cu filia M. Mort 5 fl., Meșterhaza 1 fl., Nadășa-română 1 fl. — Suma 12 fl. 40 cr.

(Va urma.)

Bursa de Viena și Pesta.

Din 20 Decembrie 1888.

Viena B.-Pesta

Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	101.85	101.85
Renta ung. de hârtie	93.—	92.10
Renta de aur austriacă	109.96	109.75
Galbin	5.75	5.75
Napoleon	9 60%,	9.61
100 marce nemțesci	59.60	59.60
London pe (poliță de trei luni)	121.55	121.80

[1997]

1—3

Pályázat

görög keleti lelkész állomásra.

A miskolczi görög keleti hitközség, a megüresedett lelkész állomásra, a melyet évi 1000 forint fizetés, 20 meter tűzta illetőleg ennek egyenlegében 60 frt. természetbeni

lakás, 3 szoba előszoba, konyha, s hozzá tartozókat, a rendes stola illetmény, és két filialénak jövedelme van egybe kötve.

Előnyben részesülnek a kik a görög nyelv ismerete mellett a magyar és német nyelvet is birják; folyamodványok **1889 évi Február 1-i** a hitközség gondnokságához küldendök. Miskolc Borsodmegye.

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminent și gust bun la expoziția regnicolară din 1885 din Budapesta, distins cu medaila cea mare a expoziției.

In Budapesta, strada Váczi, Nr. 17.

Recomând obiectele ne-cesare pentru **adjustarea bisericilor și capelelor** cu cele ce sunt provăduți în abundanță pentru prețurile cele mai moderate, și lucrare cât se poate mai frumos: Anume:

Odăjii felon și altele după ritul greco-oriental!

Prapori și stindarde pentru reuniuni.

Standarde pentru pompieri, copii de scoala, reuniuni industriale, reuniuni de cântări și reunioni de înmormântare.

Primesc repararea hainelor vechi precum și aurărarea și argintărarea pe lângă prețuri moderate.

Cusături cu aur, argint și mătasă și haine bisericesei, cusute cu fir de aur, argint și mătasă.

Dantele bisericesei. Învălitoare de prestol. Mărfuri bisericesei. Damaste etc.

Punctualitatea mi o pot adevări prin mai multe sunte de epistole de recunoșință. [1972] 6—30

Catalogul de prețuri la dorință trimis libere de post-port.

Statue, polican-dre, potire și chipuri sfinte sfesnice pentru altariu și de părete, candele. Iconostase, chipuri pentru frontariu. Înmormântarea Domnului, etc. etc.

Primesc repararea hainelor vechi precum și aurărarea și argintărarea pe lângă prețuri moderate.

Cusături cu aur, argint și mătasă și haine bisericesei, cusute cu fir de aur, argint și mătasă.

Dantele bisericesei. Învălitoare de prestol. Mărfuri bisericesei. Damaste etc.

Punctualitatea mi o pot adevări prin mai multe sunte de epistole de recunoșință. [1972] 6—30

Catalogul de prețuri la dorință trimis libere de post-port.

Morbul characteristic și mai lătit în această țară este mistuirea cea rea.

Bucătăriile moderne și modul de trai modern sunt cauzele acestei suferințe, care în un mod neprevădător ne cuprind în ghiarele sale. Multă oameni suferă de dureri de pept și coaste, adeseori și de dureri de spate; să sint slabii și somnuroși, au un gust rău în gură, mai cu seamă dimineață; un fel de scuipit cleios să adună în dinți; apetitul lor e rău, în stomach sint ceva ca o povară grea, și adeseori sint în stomach un fel de obosire, ce nu să poate descrie, care prin introducerea nutremențului nu să depărteze. Ochii sunt fără viață, mâini și picioarele să rănesc; nu trece mult și să ivesce tusa, la început seacă, după câteva luni însă însoțită de flegmă verde, cel cuprins de boală să simte pururea obosit, somnul nul recrează; devine mai apoi nervos, iritabil, și melanolic, și cuprinde presimțiri rele; când să ridică repede să simte amețit și întreg capul și e cătinător, intestinile să astupă, pelea și devine sbârcită și ferbinte, săngele să îngroașe și întăpi, scleroteca ochiului capătă o coloare galbină; urinul să împuținează și capătă o coloare închișă, rămânând o parte din el înăuntru; luând nutremențul, simte când un gust dulce când acru, care și însotit de bătăi puternice de înimă; puterea vederei scade, înginându-se ochii și să simte cuprins de simțul unei mari slăbiciuni și osteneli. Toate acestea simptome apar alternativ, și să presupune, că aproape o terțialitate din popora unea acestei țări suferă de una sau alta formă a acestei boale. Prin Extrakt-shäker mistuirea bucatelor ia un aşa avânt, că corpului bolnav dându-se nutremenț devine foarte sănătos. Efectul acestei medicini este întrădever admirabil. Milioane și milioane de butelii s'au vândut și numărul documentelor, care atestă puterea vindecătoare a acestei medicini, e foarte mare. Sute de boale, care poartă cele mai diferențiate nume, sunt urmările nemistuirii; depărtăt acest rău din urmă, dispar toate celelalte, căci acele sunt simptome ale adevăratei boale. Medicina e Shäker-Extrakt. Mărturisirile mijloace, care vorbesc în un mod foarte satisfăcător de proprietățile vindecătoare ale ei, o dovedesc aceasta fără nici o îndoială. Această medicină excelentă să poate căpăta în toate spălerile.

Persoane, care suferă de incuare, să folosească „pilulele de curățire a le lui Seigel“ (Seigel's Afbühr-Pillen) în legătură cu Shäker-Extrakt „**Pilulele curățitoare ale lui Seigel**“ vindecă incuarea, alungă frigurile și răcele, departă durerea de cap, impedează mănia. Care le a cercat va continua de sigur cu folosirea lor. Produce efect pe încet și fără de a cauza durere. Prețul: Unei butelie Shäker-Extrakt fl. 1.25. O satulă „pilulele curățitoare ale lui Seigel“ 50 cr.

Proprietariul medicinii „Shäker-Extrakt“ și al „pilulelor lui Seigel“ **A. I. White Limited, London 35 Faringdon Road E. C.** [1746] 10—24

Moschganzen, 23 Martiu, 1884.

Stim. Dle. Am fost așa de norocos a ajunge din întemplieră la „Extractul lui Shäker“ și la pilurile curățitoare ale lui Seigel, care la mine au avut efecte admirabile. Timp de mai mulți ani am suferit de dureri de cap și de reumatism. O amică mi procură 10 dărabe din pilurile D-voastră excelente și acestea arătă de bine și au restaurat, incă și o minură. Ve rog frumos a-mi trimită cu rambursă încă o sticlă „Extractul lui Schäker“ și o schatuită din pilurile curățitoare ale lui Seigel. Cu stimă Leopold Loncaric, inginer în Stiria, Moschanza, Austria inferioară. — Vă rog pentru o grabă espedare.

Depositul principal pentru Austria: **IOHANN NEP. HARNA, farmacie „zum goldenen Löwen in KREMSIER (Mähren).**

Depositul principal pentru Ungaria și Transilvania **Josef v. Török, farmacist, Königs-gasse 12 Budapest.**

Se poate procura mai departe în farmacia din Sibiu, Augustin Teutsch; Alba-Iulia, Gh. Fröhlich; Brașov, Demeter Eremias și Fr. Steiner jun., Eduard Kugler; Cluj; Ioan Biró și Michael Székely; Hunedoara; Murăș-Oșorhei, Bernady; Petroșani, Guido Geberth; Sighișoara, F. Beswert; Zălau, S. Weiss.

Mersul trenurilor pe linile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1888.

Budapest—Predeal				Predeal—Budapest				Budapest—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapest				Copșa mică—Sibiu					
Tren de persoane	Tren acelerat	Tren omnibus	Tren micst.	Tren de persoane	Tren acelerat	Tren micst.	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren micst.	Tren de persoane	Tren micst.	Tren de persoane	Tren micst.	Copșa mică	Seica mare	Loamneș	Ocna	Sibiu
Viena	11.10	8.—	—	—	Bucuresci	—	4.40	7.30	—	Viena	—	11.10	2.—	Teiuș	11.24	3.—	1.42	—	2.29	4.35	
Budapest	7.40	2.—	3.10	6.18	Predeal	—	9.12	1.14	—	Budapest	—	8.20	9.05	Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32	—	3.02	5.05	
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38	Timiș	—	9.36	1.45	—	Szolnok	—	11.20	12.41	Vîntul de jos	12.30	4.10	—	—	3.46	5.46	
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02	Brașov	{	4.10	—	7.10	Arad	{	2.17	4.30	6.—	Orăștie	1.32	5.13	11.—	—	8.27	4.18
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51	Feldioara	4.56	—	7.31	—	Glogovaț	2.37	4.43	6.13	Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21	—	—	—	
Várad-Velencez	—	7.11	9.18	2.11	Apața	5.37	—	8.14	—	Gyorok	3.19	5.07	6.38	Deva	2.52	6.35	—	—	—	—	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.44	2.32	Ágostonfalva	6.07	—	8.36	—	Pauliș	3.43	5.19	6.51	Branicica	3.23	7.02	—	—	9.45	10.50	
Mező-Telegd	—	7.41	10.21	2.55	Homorod	6.55	—	9.12	—	Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10	Ilia	3.55	7.28	—	—	10.20	11.20	
Rév	—	8.10	11.88	3.38	Sighișoara	9.13	—	10.46	—	Conop	—	6.09	7.37	Gurasada	4.08	7.40	—	—	10.49	11.45	
Bratca	—	—	12.16	4.01	Elisabetopole	9.56	—	11.19	—	Bărăzava	—	6.28	7.55	Zam	4.44	8.11	—	—	—	—	
Bucia	—	—	12.54	4.23	Mediaș	10.37	—	11.47	—	Soborșin	—	7.25	8.42	Soborșin	5.30	8.46	—	—	3.43	8.50	
Ciucia	—	9.04	1.57	4.49	Copșa mică	{	10.59	—	12.02	Gurasada	—	8.01	9.12	Bărăzava	6.27	9.33	—	—	9.17	10.24	
B. Huidin	—	9.34	8.11	5.31	—	11.16	—	12.09	—	Ilia	—	8.34	9.41	Conop	6.47	9.53	—	—	9.45	10.50	
Stana	—	—	8.40	5.40	Micăsasa	11.37	—	12.25	—	Branicica	—	9.19	10.17	Pauliș	7.43	10.42	6.13	—	10.20	11.20	
Aghireș	—	—	4.15	6.12	Blaș	12.16	—	12.53	—	Devă	1.47	9.51	10.42	Gyorok	7.59	10.58	6.38	—	11.20	12.20	
Ghîrbou	—	—	4.36	6.24	Crăciunel	12.33	—	1.05	—	Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07	Glogovaț	8.28	11.35	7.19	—	11.57	12.58	
Nadișul ung.	—	—	4.58	6.38	Teiuș	1.51	—	1.47	—	Orăștie	—	11.09	11.37	Arad	8.42	11.39	7.38	—	12.12	13.13	
Cluj	—	10.34	5.26	6.56	Ajud	2.18	—	2.08	—	Sibot	—	11.39	12.—	Arad	9.17	12.31	6.20	—	12.36	13.36	
Apahida	11.15	—	—	7.15	V																